

Mama, ki je od svojih štirinajstih služila bogatašem, da sta se njena brata lahko izučila za poklic, nas je rodila enajst. Odraščalo nas je devet, dva brata med sedmimi dekleti, ki pa sta z nami skupaj po večerih krpala vsak svoje nogavice in opravljala enaka gospodinjska dela. »Bomo že kako« je mama dejala vsakokrat, ko smo po končani osemletki odhajali na srednje šole, pa kasneje fakultete. »Uporabite pamet in znanje, da ne boste odvisne od kogar koli« je dodajala. Tudi kasneje, ko si je vsak po svoje ustvarjal življenje, nas je dekleta opozarjala »Če ni za bit, je bolje it. Ne pustite se spravljat v odvisnost. Same ste sposobne poskrbet zase in za svoje otroke. «

V družini je bila ena plača, živeli smo skromno, a nismo bili lačni. In vsi smo se lahko izobrazili v smeri, ki smo jo izbrali. In se vsi zaposlili. Država je razmeroma dobro poskrbela za otroško varstvo, zdravstveno varstvo za ženske in otroke je bilo še posebej dobro organizirano, šolske pa tudi obšolske (tudi športne) dejavnosti za otroke so bile brezplačne. Delovni teden se je že konec šestdesetih in v začetku sedemdesetih skrajšal na pet dni. In vsaj jaz sama nisem nikoli doživela, da bi bila zapostavljena zato, ker sem ženska. Zdelo se je, da smo dosegle popolno enakopravnost in da je boj končan. Kar nekako spregledale smo, da smo ob tem postale neke vrste »super ženske«, ki smo morale biti uspešne tako v službi kot doma, pa še družbeno aktivne zraven, med tem ko je ostala delitev dela med spoloma tradicionalno patriarhalna.

In kar je bilo še slabše, pri vzgoji smo pozabile opozarjati na to, da pridobljene pravice niso samoumevne in večne in da se je zanje treba nenehno boriti. Ob želji, da otrokom ponudimo tisto, česar same nismo imele, to pa so bile predvsem materialne dobrine, smo vzgojile generacije punčk in deklet, ki rastejo pod pritiskom lastnega telesnega videza, niso pa pripravljene na trd pristanek v realni svet. V svet, kjer so ženske, kljub višji povprečni izobrazbi spet slabše plačane, več jih je brezposelnih kot moških, tveganje revščine pri njih je večje. In kar je najstrašnejše – o ženskem telesu spet razpravljajo in ga želijo upravljati drugi, predvsem moški. Konzervativci skupaj s katoliško cerkvijo nas skušajo spraviti nazaj za štedilnik in iz žensk spet narediti le stroje za rojevanje.

Pozabile smo preteklost, živimo sedanost brez prihodnosti. Šele zdaj povsem razumem, kaj nam je dopovedovala naša bica. Ta današnji protest, ki so ga pripravili mladi, pa mi daje upanje, da raste v tej generaciji zavedanje, da je treba spet v boj za pravice, pa ne le ženske. Da so oni tisti, ki morajo reči »Dovolj je!«.

